

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การตอบสนองต่อพิบัติภัย ที่เกิดจากสารเคมีและ
วัตถุอันตรายของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่โดยรอบ
นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน นางสาว ณ อร กิตติวานิชย์

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการสาธารณสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนภิญโญ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของพิบัติภัยที่เกิดจากอุตสาหกรรม
กรณีภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตรายในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน 2) ศึกษาความ
ตระหนักและการตอบสนองของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัด
ลำพูน ต่อพิบัติภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการพิบัติภัย
จากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เหมาะสมกับประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
จังหวัดลำพูน การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยโดยรอบพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน
301 คน และผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบนิคม
อุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีความตระหนัก
และการตอบสนองต่อพิบัติภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตรายแตกต่างกัน ค่าสถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความ
แปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า ตั้งแต่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนเริ่มดำเนินกิจการในปี
พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา ชุมชนโดยรอบได้รับผลกระทบที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) มีการลักลอบปล่อยของ
เสียจากกระบวนการผลิตสู่แหล่งน้ำในชุมชน ขาดการควบคุม ดูแลกระบวนการผลิตให้มีความ
เหมาะสม 2) ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาหอยเชอรี่ ปัญหาแม่น้ำเน่าเสีย และปัญหามลพิษทางอากาศ และ
3) ด้านสุขภาพ เช่น โรคทางเดินหายใจ และโรคผิวหนัง เป็นต้น

ผลการศึกษาด้านความตระหนักของประชาชนต่อสารเคมีและวัตถุอันตรายจากนิคม
อุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประชาชนมีความตระหนักต่อ
สารเคมีและวัตถุอันตรายจากนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ อยู่ในระดับสูง โดยประชาชนได้รับการ

ฝึกอบรมในการปฏิบัติตนขณะเกิดพิบัติภัย มีการวางแผนการป้องกันการเกิดพิบัติภัยไว้ล่วงหน้า ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกิดพิบัติภัยอยู่ตลอดเวลา สามารถใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลได้อย่างถูกต้อง สามารถให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยเหลือผู้ที่ได้รับอันตรายจากพิบัติภัยได้

แนวทางในการจัดการกับพิบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ควรจัดให้มีศูนย์หรือจุดตรวจสารเคมีและวัตถุอันตรายในชุมชน มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพิบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย สนับสนุนให้ชุมชนมีเครือข่ายเฝ้าระวังพิบัติภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ผู้นำชุมชนควรริเริ่มโครงการเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึก ความตระหนักและวิธีการรับมือกับพิบัติภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตรายของชุมชน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนในการสอดส่องดูแลปัญหาเกี่ยวกับพิบัติภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	People's Response to Chemical and Hazardous Substances Disaster in the Vicinity of Northern Region Industrial Estate, Lumphun Province
Author	Miss Na Orn Kittivanich
Degree	Master of Science (Public Disaster Management)
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Ajchara Wattanapinyo

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) investigate the disaster context arising from industries in the case of chemical and hazardous substances in Northern Region Industrial Estate, Lumphun Province; 2) examine people's response to chemical and hazardous substances disaster in the vicinity of Northern Region Industrial Estate, Lumphun Province; and 3) suggest recommendations for appropriate management of chemical and hazardous substances disaster in the vicinity of Northern Region Industrial Estate, Lumphun Province. It was a quantitative research employing questionnaires to collect data from 301 people residing in the vicinity of Northern Region Industrial Estate, Lumphun Province. The researcher hypothesized that people residing in the vicinity of Northern Region Industrial Estate, Lumphun Province with different age, education level, and occupation contained different realization and response toward chemical and hazardous substances disaster. Statistical analysis involved Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and One-way ANOVA.

Findings indicated that there were three significant impacts affecting the surrounding communities since the Northern Region Industrial Estate, Lumphun Province, commenced the business in 1985. Firstly, there was the waste dumping from the industrial production process to the community water resources. Besides, the industrial production process also lacked the suitable monitoring and supervising. Secondly, regarding an environmental impact, there were problems of garbage, water pollution and air pollution. Thirdly, there was a health impact as people were affected by respiratory diseases and skin diseases, for example.

According to people's realization toward chemical and hazardous substances in the Northern Region Industrial Estate, Lumphun Province, the results showed that overall the sample people's realization upon chemical and hazardous substances in the Northern Region Industrial Estate was in the high level. People were trained what to do during the disaster and consistently informed about disaster news. They were able to use the prevention equipment to protect personal danger precisely and perform first aid or help sufferers from disaster. Disaster prevention plan was also made in advance.

Finally, the research suggested several chemical and hazardous substances disaster management approaches. To clarify, there should be the center or chemical and hazardous substances check point in the community. Trainings should be arranged concerning knowledge about prevention of chemical and hazardous substances disaster. The community should be supported in setting up watching network in chemical and hazardous substances disaster. The community leaders should initiate the projects in the instillation, realization, and management approaches toward the community chemical and hazardous substances disaster. The community committee should be set up to monitor and oversee the problems of chemical and hazardous substances disaster.